

Αθήνα, 03-09-2014

Αριθ. Πρωτ.: Γ/ΕΞ/5210/03-09-2014

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ταχ. Δ/ση : Κηφισίας 1-3, Αθήνα
Ταχ. Κώδ. : 115 23
Τηλ. : 210 64 75 601
Fax : 210 64 75 628
Email : contact@dpa.gr
Ιστοσελίδα : www.dpa.gr

Α Π Ο Φ Α Σ Η 120/2014

(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος στην έδρα της την 8/04/2014 και ώρα 11:00 μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος Πέτρος Χριστόφορος και τα αναπληρωματικά μέλη της Αρχής Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Χαράλαμπος Ανθόπουλος και Γρηγόριος Λαζαράκος, ως εισηγητής, σε αντικατάσταση των τακτικών μελών Λεωνίδα Κοτσαλή, Δημητρίου Μπριόλα και Αναστάσιου – Ιωάννη Μεταξά, αντίστοιχα, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρόντες χωρίς δικαίωμα ψήφου ήταν ο Ανάργυρος Χρυσάνθου, Πληροφορικός ελεγκτής, ως βοηθός εισηγητή, και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών και οικονομικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη τα παρακάτω:

Στο πλαίσιο διοικητικού ελέγχου που πραγματοποίησε η Αρχή στις 4 και 15 Οκτωβρίου 2013 στις εγκαταστάσεις της εταιρείας «Α» (Α ΑΕ – Linguaphone) βρέθηκαν στοιχεία από τα οποία προκύπτει ότι η ελεγχόμενη εταιρεία διαφημίστηκε μέσω του Β με το τιμολόγιο να εκδίδεται στο όνομα της Γ. Ειδικότερα, στα Πρακτικά του Ελέγχου, όπως αυτά οριστικοποιήθηκαν και πρωτοκολλήθηκαν με το αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/6588/18-10-2013 έγγραφο της Αρχής, αναφέρεται ότι «στις 15/10/2013 ελήφθησαν αντίγραφα (Βλ. σχετ. Γ/ΕΙΣ/6526/15-10-2013 έγγραφο της Αρχής) τιμολογίων / ΑΕΔ και καρτελών γενικού ημερολογίου για τους α) ...., β) ....., γ) ....., δ) ....., ε) Γ – schools.gr (αφορά τον Β), στ) ..... και ζ) ..... Διαπιστώθηκε ότι α) το τιμολόγιο στην κ. Γ δεν έχει εξοφληθεί,....» Επιπλέον, στα Πρακτικά του ελέγχου αναφέρεται ότι «Αναφορικά με μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου του Β που ζητούσε την πληρωμή τιμολογίου για διαφημιστική καμπάνια της Linguaphone, στην οποία εμπλεκόταν και ο Δ, απάντησε ότι το μήνυμα αυτό είχε παραδοθεί στο info@linguaphone.gr και το έλαβαν οι κοπέλες της εταιρείας αλλά εκείνος προσωπικά δεν ασχολήθηκε με τον χειρισμό της περίπτωσης. Σε σχέση με τη συνεργασία της Linguaphone με τον Β, ανέφερε ότι δεν πληρώθηκε ποτέ το τιμολόγιο αυτό».

Τα παραπάνω αφορούν ουσιαστικά σε μηνύματα (πλέον του ενός) ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, τα οποία βρέθηκαν στον υπολογιστή με όνομα INFO1 στο φάκελο ηλεκτρονικής αλληλογραφίας Outlook.pst. Τα μηνύματα αυτά αφορούν στη χρονική περίοδο από 13/2/2013 έως 20/7/2013 και αναφέρονται στα εξής:

α) Στατιστικά αποστολής newsletter: Ο Β (B@googlemail.com) στέλνει στις info@liguaphone.gr και infoΔ@gmail.com στις 13/2/2013 και 14/2/2013 8 μηνύματα ηλ. ταχυδρομείου με στατιστικά στοιχεία αποστολής διαφημιστικής καμπάνιας της Linguaphone στις 11 και 12/2/2013. Με βάση αυτά τα στατιστικά η καμπάνια φαίνεται να έχει σταλεί σε περίπου 200.000 διευθύνσεις ηλ. ταχυδρομείου ενώ ο Β φαίνεται να έχει δυνατότητα να γνωρίζει πόσοι από τους παραλήπτες άνοιξαν το διαφημιστικό μήνυμα, το οποίο έλαβαν.

β) Τιμολόγηση της αποστολής της διαφημιστικής καμπάνιας της Linguaphone στις 11 και 12/2/2013: Η καμπάνια φαίνεται, με βάση μήνυμα ηλ. ταχυδρομείου στις 14/2/2013 από Β (B@googlemail.com) προς info@liguaphone.gr και infoΔ@gmail.com, να εστάλη σε 200.000 διευθύνσεις ηλ. ταχυδρομείου. Η καμπάνια τιμολογείται 221,40 Ευρώ. Το μήνυμα υπογράφεται από τον Β (Τηλ.: ....., κιν.

.....). Στο μήνυμα περιλαμβάνονται και στοιχεία λογαριασμού (... ../.....B, IBAN GR.....). Αναφέρεται δε πως «Το Τιμολόγιο Αξίας 180 € +φπα 23% = 41,40 Σύνολ 221,40 ευρώ στάλθηκε με Φαξ και το πρωτότυπο με απλό ταχυδρομείο».

γ) Τακτοποίηση λογαριασμού: 11 μηνύματα ηλ. ταχυδρομείου από Β (B@googlemail.com) προς info@linguaphone.gr και Δ@gmail.com, τα οποία αναφέρονται σε πληρωμή από την Linguaphone της αποστολής του newsletter, την οποία έκανε ο Β. Μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι τα διαφημιστικά μηνύματα του newsletter άνοιξαν περί τους 10.000 παραλήπτες. Μήνυμα υπενθύμισης τακτοποίησης λογαριασμού, στις 19/4/2013, υπογράφεται από την (... , ΤΚ ....., Τηλ.: ....., κιν. ....) και αναφέρει ότι «Εκδώσαμε το υπ' αριθ. 458/ 13-02-2013 Τιμολόγιο, Συνολικό ποσό 221.40 ευρώ».

Κατόπιν τούτων, η Αρχή κάλεσε με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/622/30-01-2014 έγγραφό της την Γ, όπως νομίμως εκπροσωπείται, να παραστεί στη συνεδρίαση του Τμήματος της Αρχής, την Τρίτη 18 Φεβρουαρίου 2014 και ώρα 11.00, για τη συζήτηση των σχετικών με την επιχειρηματική δραστηριότητά της στοιχείων, τα οποία αναφέρθηκαν παραπάνω. Η Γ έλαβε μαζί με το ως άνω έγγραφο της Αρχής γνώση όλων των στοιχείων που τον αφορούν δια μέσου ψηφιακού δίσκου (Cd- Rom). Με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/867/10-02-2014 έγγραφο εστάλη, σε ορθή επανάληψη, αντίγραφο του τιμολογίου, που προαναφέρθηκε και έχει εκδοθεί στο όνομα της Γ.

Κατά τη συνεδρίαση της Αρχής, την 18-02-2014, αποφασίστηκε, κατόπιν προφορικού αιτήματός της, να αναβληθεί η συζήτηση της υπόθεσης της Γ, προκειμένου να υποβάλει εγγράφως επιπλέον διευκρινίσεις αναφορικά με τα στοιχεία, τα οποία του εστάλησαν μαζί με την κλήση.

Στη συνεδρίαση της Αρχής, την 18-02-2014 είχε κληθεί με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/621/30-01-2014 έγγραφο της Αρχής και ο Β, όπως νομίμως εκπροσωπείται. Η κλήση αφορούσε, μεταξύ άλλων, και τα στοιχεία που προέκυψαν κατά το διοικητικό έλεγχο της Αρχής στην «Α ΑΕ» και αποδεικνύουν ότι η «Α ΑΕ» διαφημίστηκε μέσω του «Β» με το τιμολόγιο να εκδίδεται στο όνομα της «Γ».

Ο Β στο υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1018/14-02-2014 έγγραφό του προς την Αρχή ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι ο Δ, εμπορικός διευθυντής της «Α ΑΕ», ζήτησε την αποστολή 200.000 διαφημιστικών μηνυμάτων για λογαριασμό της «Α ΑΕ». Ο Β προσέθεσε ότι «λόγω του επείγοντος δεν ενημέρωσε την Γ για τις υπηρεσίες Internet που προσέφερε στην Α – Linguaphone», η οποία αφορούσε το αίτημα του Δ.

Υπέβαλε δε και σχετική ανυπόγραφη υπεύθυνη δήλωση όπου, μεταξύ άλλων, αναλαμβάνει την ευθύνη για τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν στην «Α ΑΕ» και τις οποίες αφορά το τιμολόγιο με αρ. 458/13-02-2013 που βρέθηκε κατά το διοικητικό έλεγχο της Αρχής στην «Α ΑΕ».

Η Γ υπέβαλε το Γ/ΕΙΣ/1336/26-02-2014 υπόμνημα, όπου αναφέρει, μεταξύ άλλων ότι:

α) «στις αρχές Φεβρουαρίου του 2013 ο προαναφερόμενος πρώην συνεργάτης της, κ. Β, την ενημέρωσε ότι ήλθε ο ίδιος σε επικοινωνία με την εταιρεία «Α ΑΕ», γνωστή στο ευρύ κοινό με τον διακριτικό τίτλο “Linguaphone”, προκειμένου, μεταξύ άλλων, να καταχωρίσουν στην ιστοσελίδα που διατηρεί εκπαιδευτικά σεμινάρια. Μάλιστα της ζήτησε να προβεί και στην έκδοση του σχετικού νόμιμου παραστατικού καθαρής αξίας εκατόν ογδόντα (180) ευρώ, όπερ και έπραξε με το υπ’ αριθ. 458/13-02-2013 τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών».

β) «ουδέποτε έλαβε οποιοδήποτε διαφημιστικό υλικό προς καταχώριση στην ιστοσελίδα της από την εταιρεία Linguaphone, όπως και ουδέποτε εξοφλήθηκε το προαναφερόμενο τιμολόγιο που εξέδωσε, κατόπιν υπόδειξης του Β, προς αυτήν. Ο τελευταίος διαρκώς της ανέφερε ότι έχει έρθει σε προστριβές με την Linguaphone και ότι θα την αναγκάσει δικαστικά να της εξοφλήσει το προαναφερόμενο τιμολόγιο».

γ) «αφού έλαβε την κλήση της Αρχής, πληροφορήθηκε έκπληκτη ότι ο κ. Β είχε συνεννοηθεί με την προαναφερόμενη εταιρεία Linguaphone για την εκ μέρους του αποστολή μαζικών διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας σε πλήθος αποδεκτών και, όπως εικάζει, έναντι της συμφωνηθείσας αμοιβής του προσκόμισε σε αυτήν το παραστατικό που της είχε ζητήσει να εκδώσει προς αυτούς».

δ) «η ίδια, μέσω της επιχείρησής της, ουδέποτε έχει προβεί, είτε για την Linguaphone είτε για οποιονδήποτε άλλον πελάτη της, σε απλές ή μαζικές αποστολές διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας ούτε και διατηρεί λίστες διευθύνσεων ηλεκτρονικής αλληλογραφίας για τον σκοπό αυτόν».

ε) «ό,τι έγινε έγινε από τον κ. Β, ο οποίος την παραπληροφόρησε και την ενέπλεξε αδίκως στην προκείμενη υπόθεση για την οποία και η κλήση σας».

Η Αρχή, αφού άκουσε τον εισηγητή και το βοηθό εισηγητή της υπόθεσης ο οποίος στη συνέχεια αποχώρησε και έλαβε υπόψη όλα τα στοιχεία του φακέλου, τα διαμειφθέντα στη συνεδρίαση της 8-04-2014, ως και τα ανωτέρω σχετικά έγγραφα - υπομνήματα μετά και από διεξοδική συζήτηση,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 2 στοιχ. ζ) ν. 2472/1997, ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται όποιος «...καθορίζει το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός...». Η Οδηγία 95/46/EK περιέχει αντίστοιχο ορισμό στο άρθρο 2 στοιχ. δ) με μόνη διευκρινιστική προσθήκη -την οποία δεν αποκλείει το γράμμα και το πνεύμα του ελληνικού νόμου- ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας καθορίζει από μόνος του ή από κοινού με άλλους το σκοπό και τον τρόπο της επεξεργασίας, προβλέποντας έτσι ότι η πολυπλοκότητα των εννόμων σχέσεων, των συναλλακτικών και τεχνολογικών αναγκών μπορεί να οδηγεί σε περισσότερους υπευθύνους επεξεργασίας για την ίδια ή διαφορετική, επιμέρους εργασία στο ευρύτερο πλαίσιο της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. δ) ν. 2472/1997.

Όπως διευκρινίζει στη Γνώμη υπ' αριθμ. 1/2010 για τις έννοιες του «υπευθύνου επεξεργασίας» και του «εκτελούντος την επεξεργασία» η Ομάδα Εργασίας του άρθρου 29 της Οδηγίας 95/46, η έννοια του υπευθύνου επεξεργασίας αποτελεί αυτόνομη έννοια του ενωσιακού δικαίου. Για το χαρακτηρισμό δε κάποιου ως υπευθύνου επεξεργασίας, βαρύτητα δίδεται στο λειτουργικό κριτήριο, δηλαδή υπεύθυνος επεξεργασίας είναι αυτός που καθορίζει το σκοπό ή/και τα ουσιαστικά, τουλάχιστον, στοιχεία του τρόπου της επεξεργασίας.

2. Στην υπό κρίση περίπτωση, όπως προκύπτει από τα ψηφιακά πειστήρια τα οποία συνελέχθησαν κατά τον έλεγχο στην εταιρεία «Α ΑΕ» (Α ΑΕ – Linguaphone), αλλά και από τα υπομνήματα των Β και Γ η αποστολή αζήτητων διαφημιστικών μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για λογαριασμό της «Α ΑΕ» πραγματοποιήθηκε από τον Β χρησιμοποιώντας δική του λίστα διευθύνσεων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με το τιμολόγιο για την εν λόγω αποστολή να εκδίδεται στο όνομα της Γ. Η τελευταία εξέδωσε το τιμολόγιο ως εξυπηρέτηση στον Β. Το εν λόγω τιμολόγιο, με βάση το άρθρο 19 του Ν. 2523/1997, ήταν εικονικό, καθώς αφορούσε υπηρεσίες που παρασχέθηκαν μεν αλλά από πρόσωπο διαφορετικό (Β) από αυτό που αναγραφόταν στο τιμολόγιο (Γ). Καθώς η συγκεκριμένη περίπτωση δεν εμπίπτει στην εξαίρεση της παρ. 3 άρθρου 11 ν. 3471/2006, επειδή δεν πρόκειται περί πελατών του διαφημιζομένου, η πραγματοποιούμενη επεξεργασία συνιστά αζήτητη ηλεκτρονική επικοινωνία χωρίς τη συγκατάθεση των παραληπτών (spam) και παραβιάζει την παρ. 1 άρθρου 11 του ίδιου νόμου. Υπεύθυνος επεξεργασίας για την

ως άνω πραγματοποιούμενη επεξεργασία είναι ο Β και ως τούτου η Γ δε φέρει ουδεμία ευθύνη με βάση το Ν. 2472/1997.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή κρίνει ότι δεν συντρέχει κανένας λόγος επιβολής οποιασδήποτε μορφής κύρωσης στην Γ αναφορικά με την πραγματοποιηθείσα αποστολή αζήτητης ηλεκτρονικής αλληλογραφίας για λογαριασμό της «Α ΑΕ».

Ο Πρόεδρος Τμήματος

Η Γραμματέας

Πέτρος Χριστόφορος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου